

Enontekiön kunnan lausunto Lapin hyvinvointialueen talouden tasapainottamissuunnitelmasta

Lapin hyvinvointialueen talouden tasapainottamissuunnitelman on oltava kokonaisvaltainen ja huomioitava alueen erityispiirteet ja tarpeet. On ensiarvoisen tärkeää varmistaa harvaan asuttujen alueiden palveluiden säilyminen ja kehittäminen, sillä nämä alueet kohtaavat erityisiä haasteita ja tarvitsevat erityistä tukea.

Läheisyysperiaatetta noudattaen palveluverkon sopeuttamistoimenpiteet tulee kohdistaa suurempiin asutuskeskuksiin, joissa sopeuttamistoimenpiteidenkin jälkeen palvelut ovat saavutettavissa kohtuullisen kulkumatkan päässä palvelun tarvitsijasta. Harvaan asutun Lapin palveluverkkoon ei tule kohdistaa supistamistoimenpiteitä, sillä palvelut sijaitsevat jo nyt, useassa tapauksessa, kohtuuttoman matkan takana.

Enontekiön kunta kiinnittää erityistä huomiota tasapainottamissuunnitelman kohtiin 4.1. b) Luovutaan palveluiden verkostolle tarpeettomista toimitiloista ja tehostetaan toimitilojen käyttöä ja c) Tarkastellaan nykyiset vuokrasopimukset ja neuvotellaan vuokranalennuksista. Tulevaan palvelutilaverkkoon kuuluvien tilojen vuokrat tulee vuokrasopimuksissa asettaa sellaiselle tasolle, että vuokra kattaa aidosti kiinteistöön sijoitetun pääoman kustannukset, jotka koostuvat koroista ja laskennallisista poistoista sekä ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. Kuntia ei tule pakottaa tilanteeseen tilojen vuokraajina, jossa pääomavuokra ei riitä kiinteistöomaisuuden arvon säilyttämiseen ja kunnat tukevat näin oman verorahoituksensa turvin hyvinvointialueen taloutta.

Lapin hyvinvointialueen talouden tasapainottamissuunnitelmassa on useita säästökohteita, jotka perustuvat laskennallisiin säästöihin, ilman, että toimenpiteiden sisältöä olisi avattu tarkemmin. Ilmeisesti suunnitelmassa oletetaan joidenkin palveluiden asiakastarpeen pienemistä, eikä niinkään toimenpiteisiin olla valmiita ryhtymään. Talouden tasapainottamisen näkökulmasta tämä on hyvin vaarallista ja suojaa epätarkoituksenmukaisia toimintamalleja, sekä vähentää palveluiden kehittämishalukkuutta.

Nyt hyvinvointialueella käynnissä olevan palveluverkkoselvityksen yhteydessä tulisi alueen kuntia kuulla ennen se perusteella tehtäviä lopullisia johtopäätöksiä.

Samalla on tärkeää tunnustaa saamelaisten oikeus saada palveluita saamelaisalueella. Saamelaiskulttuurin ja -perinteen kunnioittaminen sekä saamelaisten tarpeiden huomioiminen ovat olennaisia osia hyvinvointialueen toiminnassa.

Lisäksi on tärkeää, että talouden tasapainottamissuunnitelma ei vaaranna ikäihmisille suunnattua Luppokoti-hanketta, joka on merkittävä osa Enontekiön kunnan ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä ja josta on olemassa voimassa oleva esivuokrasopimus. Tämä hanke tarjoaa arvokkaita palveluita ikäihmisille ja on säilytettävä osana alueen palvelutarjontaa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainottamissuunnitelman tulee olla tasapuolinen ja oikeudenmukainen, jossa otetaan huomioon kaikkien asukkaiden tarpeet ja edut, erityisesti harvaan asuttujen alueiden asukkaiden sekä saamelaisten oikeudet ja tarpeet.

Tasapainottamissuunnitelman jatkotyössä tulisi ottaa huomioon sote-uudistuksen lähtökohta, joka oli parantaa palveluiden laatua, saatavuutta ja yhdenvertaisuutta sekä kustannusvaikuttavuutta.